

Apostel Paulus Roomas

Esmalt ma tänan oma Jumalat Jeessuse Kristuse läbi teie kõikide pärast, sest teie usust räägitakse kogu maailmas. [Rm 1:8](#)

*Hingamispäev, 30. september
Simon Oduor (Rongo, Kenya)*

Sissejuhatus. **Kestev pärand**

[Rm 15:25](#)

19. märtsil 1813 sündis Šoti misjonär dr David Livingstone. Arvestades, et ta kasvas üles tuhandete kilomeetrite kaugusel Aafrikast, ei osanud keegi aimata, et Livingstone'ist saab tähtis orjanduse vastu võitleja, arst ja misjonär, kes uurib 19. sajandi keskel Aafrikat. Räägitakse, et parim, mida saad oma eluga teha, on jätta siit maailmast lahkudes maha kestav pärand. Dr Livingstone jättis maha pärandi, millega saame samastuda veel 21. sajandil. „Livingstone'i kohta on öeldud, et ta oli kõigutamatu orjandusevastane, kes uskus aafriklaste väärikusse, selle mandri äriettevõtete elujõulisusse ja kristluse levimisse vaatamata pärismaalaste vaimsetele uskumustele.“¹

Räägitakse, et parim, mida saad oma eluga teha, on jätta siit maailmast lahkudes maha kestav pärand.

Keegi ei tasunud Livingstone'ile selle töö eest, mida ta tegi. Ta tegeles tähtsa tööga ja jättis kestva pärandi. Dr Livingstone'i lugu meenutab apostel Pauluse lugu, kes oli kõige laiemalt ringi reisiv Kristuse jünger. Paulus rändas mööda maailma, „alguses kristlaste tagakiusajana ... ja seejärel ühe suurima kristlasena, kes on kunagi elanud.“²

Umbes aastal 61 saabus Paulus Roomasse tähtsa missiooniga – levitada evangeeliumi elavast Jumalast ja rajada võimsasse Rooma impeeriumisse kogudusi. Hoolimata Rooma valitsuse valdavast vastuseisust, tema missioonile raskusi tekitanud vaenulikest oludest ja elust vangina ei taganenud Paulus oma eesmärgist kunagi.

Ta kasutas vangis viibitud aega kirjade kirjutamiseks, mis tänapäeval moodustavad suure osa Uuest Testamendist. Tema töö misjonärina Roomas andis põlvkondi ületavaid positiivseid tulemusi. Ta rajas kogudusi ja tema misjonitöö tõi pöördunuid. Enne kristliku märtrina suremist saavutas ta õilsa eesmärgi võita hingi Kristusele ja täita suurt misjonikäsku ([Mt 28:19](#)).

Järgnevatel päevadel õpime Pauluse elust ja missioonist Rooma linnas.

*Pühapäev, 1. oktoober
Bob Collince (Rongo, Kenya)*

Logos. **Jeesus ja seadus**

[Ap 18:1-18](#); [28:16-31](#); [Rm 1:8](#); [15:20-27](#); [Hb 2:9](#)

Jumala ustavus ([Ap 18:9-11](#))

Misjonärina võttis Paulus on sihtmärgiks kaubanduslikud keskused, mitmekesise kultuuriga olulisemad linnad ja Rooma kolooniad. Kuna sellistes paikades oli erinevatest kultuuridest inimesi, teadis Paulus, et evangeelium jõuab tema kuulajate kaudu maailma eri osadesse. Ta kasutas otsekohest ja lihtsat strateegiat. Ta alustas evangeeliumitööga kohalikes sünagoogides ja võttis sihtmärgis juudi kogukonna. Kui nad panid vastu, pöördus ta mittejuutidest kuulajaskonna poole.

Siiski ei läinud kõik ladusalt. Hoolimata vaprast iseloomust, otsusekindlusest ja kohkumatust julgusest mainib Paulus hetki, mil ta oli hirmul, nõrk ja ahistuse ([1Kr 2:3](#);

¹ „David Livingstone Biography“, <https://www.biography.com/people/david-livingstone-9383955#legacy-and-related-scholarship>.

² Wayne Blank, „Paul in Rome“, <http://www.keyway.ca/htm2000/20000203.htm>.

[1Ts 3:7](#)). Kuid heidutavates katsumustes toetus Paulus Jumala ustavusele. Kui tal sai otsa raha evangeeliumitöö ja isiklike vajaduste tarbeks, uskus ta, et Jumal hoolitseb.

Me ei taipa, et oleme kõigest tööriistad, keda Jumal kasutab oma eesmärgi täideviimisel.

Jumal oli ustav ja hoolitses ka pöördunute eest ja seda isegi raevuka vastuseisu keskel. Jumal tõrjus pattu armuga ning mõjutas vargaid, abielurikkujaid, petiseid ja paljusid teisi oma südant evangeeliumile alistama. Mis kõige enam, Jumal kaitses ustavalt, kinnitas oma ligiolu ja eesmärgi ([Ap 18:9, 10](#)).

Kui meie ees on misjoniülesanne, siis paljude juhtudel leiame vabandusi. Me ei taipa, et oleme kõigest tööriistad, keda Jumal kasutab oma eesmärgi täideviimisel. Samamoodi nagu apostel Pauluse puhul on Jumalal suured plaanid juba valmis, et võiksime teenimistöös edu saavutada. Ta tegi seda Pauluse heaks. Ta suudab seda teha meie jaoks. Peame lihtsalt vastama ustava teenimisega.

Eesmärgid, mis ulatuvad hauast kaugemale ([Rm 15:20–27](#))

[Rm 15](#). peatükis püüab Paulus aidata meil mõista, et kõik asjad on võimalikud, kui lubame Jumalal meiega ja meie kaudu tegutseda. Inimestel on elus mitmesugused eesmärgid. Paljud panevad esikohale raha, pere, hariduse või naudingud. Kuid kristlastena peaksid meid ajendama tähtsamad eesmärgid, püüdlused, mis kestavad kauem kui see elu. Pärast pöördumist kasutas Paulus oma aega õilsa eesmärgi täitmiseks. Ta reisis pikki vahemaid ja talus kannatusi, et viia Kristuse evangeelium paikadesse, kuhu see ei olnud varem jõudnud.

Üks õppetund, mille sellest tekstist saame, on see, et Jumala teenija peab tegema plaane, mis viiksid tema püüdlusi edasi. Paulus käis läbi suure osa Rooma impeeriumist, tegi evangeeliumitööd ja rajas kogudusi. Tema kui üks inimene, kellel olid vaid mõned sõbrad, kes jagasid sama eesmärgi, ei suutnud olla kõigis paikades korraka. Kuid Paulus hoidis pidevalt ühendust nende paikadega, mida ta oli külastanud, ja ka nendega, kuhu ta oli alles teel. Enne külaskäiku suhtles ta vendadega Roomas ning seal olles kirjutas armastavaid kirju kogudustele, mida ta oli aidanud ka mujal luua.

Jumal kavandab alati oma ustavate teenijate kaudu meetodid, mis tagavad misjonitöö edu. Selles lõigus näeme, kuidas Paulus on pannud tegutsema vennad ja õed Makedoonias ja Ahhaias: „Makedoonial ja Ahhail on olnud meeltmööda üht-teist jagada osaduseanniks vaestele Jeruusalemma pühade seas.“ ([Rm 15:26](#))

„Ilmselt olid paljud judaismist kristlusesse pöördunud kaotanud oma töö ja pere hulgast välja heidetud. Paulus meenutas paganatest usklikele, et pääste tuleb Iisraeli kaudu, ja ütles neile, et neil on moraalne kohustus aidata neid juutidest usklike, kes talusid raskusi oma usu pärast Kristusesse.“¹

Pauluse töö Roomas ([Ap 28:16–31](#))

Luukas räägib, kuidas jõudis Paulus pealinna Roomasse, mis oli tema misjonipüüdluste haripunkt. Kiri, mis teatas tema külaskäigust, jõudis kohale õigel ajal ning nad olid rõõmuga ootamas, et misjonäri vastu võtta. Iroonilisel kombel saabus Paulus Roomasse vangina.

Luukas ei kõnele eriti, mis selgus Pauluse kohtuistungil või missugune oli kohtuotsus. Kuid me teame, et kohtuprotsessi oodates oli Paulus vahi all. Teda määrati üks sõdur valvama. Samal ajal sai Paulus võimaluse oma misjonitööga jätkata. Ta oli mingis mõttes koduarestis ja Jumala Sõna järele janunevad inimesed hakkasid tema juures käima.

¹ Keith Krell, „30. Mission Ambition (Romans 15:14–33), <https://bible.org/seriespage/30-mission-ambition-romans-1514-33>.

Nõudliku kuulajaskonna võitmine ([Rm 1:8](#))

Kuigi Paulus oli läbi rännanud suurema osa Rooma impeeriumist, ei olnud ta Roomasse jõudnud. Tol ajal oli Rooma võimas pealinn, kust valitseti läänemaailma. Roomas oli hariduslik, seaduslik, kaubanduslik ja võimukeskus. Paulus pidi parandama oma keelekasutust ja valima kavatsetud sõnumi edasiandmiseks arukalt sõnu.

Paulus uskus Kristusesse ja tema peamine eesmärk oli veenda Rooma rahvast, et Kristusel on lahendused kõigile probleemidele ja vastused kõigile küsimustele. Kontrastina üksikisikutele kirjutatud kirjadele pöördus ta nüüd ääretu religiooni poole. Paulus õpetab meile meie praeguste misjonipüüdluste tarvis, et me peame oleme põhjalikud, keskendunud ning mis kõige olulisem, alistuma Jumala väele.

VASTA

1. Missugused Jumala omadused peale Tema ustavuse võimaldasid Paulusel keset heidutavaid asjaolusid edasi liikuda?
2. Missugused on mõned juhtumid Pauluse teekonnal, mis aitas tal Jumalat rohkem usaldada?
3. Missugused on mõned vahendid, mida saame tänapäeval kasutada selleks, et viia evangeelium neisse paikadesse, kuhu see ei ole veel jõudnud?

*Esmaspäev, 2. oktoober
Jactone Ochieng' (Rongo, Kenya)*

Tunnistus. Kristluse vägi

[Rm 1:8](#)

„Paulus väitis, et enne oma pöördumist oli ta tundnud Kristust mitte isiklikult, vaid ainult nende uskumuste kaudu, mis tal, nagu kõigil teistelgi, oli tulevase Messia iseloomu ja töö kohta. Ta oli põlanud ära Naatsareti Jeesuse kui isehakanu, kuna Tema elu polnud kooskõlas nende uskumustega. Nüüd aga olid ta vaated Kristuse ja Tema missiooni kohta kaugelt vaimulikud ja ülevamad, kuna ta oli isiklikult pöördunud. Apostel väitis, et ta ei esita neile Kristust liha poolest. Herodeski oli näinud Kristust Tema maapealse elu ajal; Annas oli Teda näinud; Pilaatus, preestrid ja ülemad oldi Teda näinud; Rooma sõdurid oldi Teda näinud. Ometi ei olnud nad näinud Teda aulise Lunastajana. Mõista Kristust usu läbi, omada vaimulikke tundmist tema kohta – see oli olulisem kui tunda Teda isiklikult sellisena, nagu Ta maa peal kõndis. Pauluse praegune ühendus Kristusega oli lähedasem ja püsivam kui vaid maine ja inimlik sõprus. ...

„Pauluse praegune ühendus Kristusega oli lähedasem ja püsivam kui vaid maine ja inimlik sõprus.“

Pauluse saabumisest Rooma möödus palju kuid, enne kui Jeruusalemma juudid isiklikult vangis vastu süüdistust esitama saabusid. Nende plaane oli korduvalt takistatud. Nüüd aga, kui Pauluse asja pidi hakkama uurima Rooma impeeriumi kõrgeim kohus, ei soovinud nad riskida järjekordse kaotusega. Lüüsiat, Feelik, Festus ja Agrippas – kõik olid väljendanud oma usku Pauluse süütusesse. Tema vaenlased võisid nüüd edule loota ainult seeläbi, et püüdsid salasepitsustega mõjutada keisrit langetama neile soodsat otsust. Viivitamine võis nende eesmärgi saavutamisele vaid kaasa aidata, kuna see võimaldas neil oma plaane täiustada ja ellu viia. Seepärast ootasid nad teatud aja, enne kui isiklikult oma süüdistusi apostli vastu esitama hakkasid.

Jumala ettenägevuse kohaselt teenis see edasilükkamine evangeeliumitöö kasuks. Pauluse eest vastutavate isikute heatahtlikkuse tõttu võis ta elada ruumikas hoones, kus oli võimalik vabalt kokku saada sõpradega ning esitada iga päev tõde neile, kes tulid teda kuulama.¹

¹ Ellen G. White, „Apostlite teod“, orig lk 452, 453.

VASTA

Kuidas muutub meie elustiil, kui võtame Kristuse oma ellu vastu? Mida saame teha tagamaks, et me ei lange pärast pöördumist pattu tagasi?

Teisipäev, 3. oktoober
Elly Onyango (Rongo, Kenya)

Tõendusmaterjal. **Pauluse teenijalik hoiak**

[Rm 15:24–33](#)

Paulus näitab meile teenijalikku hoiakut. Ta kogus tule jaoks puid ([Ap 28:3](#)), kuigi läheduses viibis kohalikke ja teisi, kes olid piirkonnaga rohkem tuttavad ja oleksid võinud seda ise teha. Pauluse teenimismeelsus oli alati näha.

Me näeme Paulust ka siis vastu seismas igale kiusatusele, mis ette tuli. Kui „palavuse tõttu [tuli] välja mürkmadu ja hakkas tema kätte kinni“ (salm [3](#)), jäi ta ikka Jumalale ustavaks. Ta jäi rahulikuks ja raputas eluka lihtsalt tulle. Rahvas, kes arvas, et juhtus midagi ohtlikku, oli hämmastuses. Nad olid oodanud, et mao salvamine on Paulusele surmav, kuid midagi ei juhtunud.

Jumalal oli tema jaoks eesmärk.

Pauluse jaoks oli see lihtsalt üks paljudest moodustest, mille kaudu Jumal tegutseb. Jumalal oli tema jaoks eesmärk. Ta säästis teda laevahukuse ja muutis mao salvamise oma sulase jaoks ohutuks. Tõeline õppetund on, et Jumal kaitseb oma teenijaid. Ta ei lase neil hukkuda enne, kui nad on Tema töö teinud. Jumal tagas Pauluse julgeoleku kõigis ohtudes. Jumal hoolitses selle eest, et miski ei takistaks Paulusel viia päästvat evangeeliumi Rooma elanikele.

Kõigist Pauluse reisidest oli teekond Roomasse kõige pikem ja ohtuerikkam. See oli täis dramaatilisi olukordi ja katsumusi, mis lihtsalt valmistasid teda ette eesootavaks oluliseks ülesandeks. Katsumuste tules säras Jumala teenija iseloom veelgi eredamalt.

„Kõigest hoolimata oli Paulus kogu teekonna vältel rahulik, julge ja enesekindel. Ta oli alati tõeline juht. Ta alustas seda reisi küll vangina, kuid lõpuks käsutas kõiki, kaasa arvatud kapten, tüürimees ja Rooma väepealik. Apostel Pauluse elus ilmevad kõik tõelise vaimuliku juhi omadused.“*

VASTA

1. Sündmustest, mis toimuvad Pauluse Roomasse reisimise ajal, on ilmselgelt näha, et Jumal kontrollib olukorda. Mida õpetab see meile Jumala ülimal võimu kohta?
2. Missugused on mõningad katsumused, millega seisame silmitsi tänapäeval, kui püüame pääste evangeeliumi levitada?
3. Miks oli sinu arvates Paulusel tungiv soov Roomat külastada?

Kolmapäev, 4. oktoober
Layla Imani (Nairobi, Kenya)

Praktiline juhend. **Misjonäri jälgedes**

[Ap 28:23](#)

Pauluse misjonäri strateegiast saame õppida palju. Üks asi, mida saame Pauluse kohta öelda, on see, et ta oli põhjalikult pühendunud Kristuse teenimisele ja tundmisele. Kõigis tegevustes oli tema mõtlemise keskpunktis Kristus. Paulus võttis Kristuse oma fookusesse telgitegijana, jutlustajana ja vangina. Valmisolek sõnumit kuulutada pani teda veel rohkem Kristusest teada saama ja Tema nimel rohkemate inimesteni jõudma.

Tema mõtlemise keskpunktis oli Kristus.

* John MacArthur, „Paul’s Perilous Journey: Acts 27–28“, <https://www.gty.org/library/topical-series-library/184/pauls-perilous-journey>.

Enne pöördumist ei olnud Paulus tundnud Jumala tõelist iseloomu. Ta teadis kristlust negatiivsest küljest ning seepärast oli ta kristlasi taga kiusanud ([Ap 9:1](#)). Kuid pöördumisest sai tema elus pöördepunkt. Sellest hetkest peale võttis ta Kristuse oma ellu ja sai muudetud. Temas tekkis tänu armu eest, mille ta oli Kristuselt saanud, ning temas kujunes välja soov jagada päästekuulutust võimalikult paljude inimestega.

Pauluse elu järgnevad päevad olid täis Kristuse sõnumi kuulutamist ja jagamist. Igaühel meist on oma lugu Kristuse kaudu saadud armuanni ja pääste vastuvõtmisest. Järgnevalt mõned õppetunnid, mille võime Pauluse misjonistrateegiast õppida.

Edasta sõnumit. Paulus kuulutas autoriteediga elu muutvat sõnumit Jeesusest Kristusest. Ta andis sõnumi edasi oma elu kaudu. Tema arutelude aluseks oli Pühakiri ja ta käsitles kuulajate igapäevaelu mõjutavate teemadega.

Saa „kõigile kõigeks“. See ei tähenda, et rikuksid inimestele meeldimiseks mõnd Jumala käsku. Paulus kasutas seda väljendit piirideta evangeeliumi sõnumi kontekstis. Ta võttis vastu nii juute kui ka paganaid ning andis igale inimrühmale õige annuse vaimulikku ravimit.

Alistu Kristusele. Kõik, mida teeme Kristuse nimel, on Tema auks, mitte meie auks. Paulus palvetas alati misjonieesmärkide täitmise edu pärast. Ta alistus Kristusele alati. Selle eeskuju abil võime tõusta kõigist raskustest kõrgemale ja saavutada täna oma misjonieesmärgid.

Kasuta kaastöölisi. Paulus kasutas teisi usklikke. Oma reisidel lõi ta uusi sõprussidemeid ning tal oli alati kaaslasi ([Ap 12:25](#)). Evangeeliumi kuulutamine on kõigi kristlaste ühine kohus.

VASTA

1. Nimeta mõned Pauluse kui Kristuse käskjala omadused.
2. Kuidas saame olla oma kogukonnas kõiki kaasahaaravad?

Neljapäev, 5. oktoober
Charity Achieng' (Homa Bay, Kenya)

Arvamus. **Sõprade ja vaenlaste hankimine**

[Ap 28:16](#)

Paulus igatses külastada Roomat ja jagada pääste evangeeliumi. Inimlikult vaadates kahjuks jõudis ta Roomasse vangina, kes oli ööpäevaringse valve all. Sellistes tingimustes muutuksid paljud närviliseks ega teeks midagi, vaid jätaksid oma mõistuse patu meeleva.

Paulus kasutas vangisoleku aega heal eesmärgil.

Kuigi Paulus oli üle kahe aasta koduarestis, kasutas ta aega mõistlikult. Roomasse jõudmise ajaks peeti kristlasi juba „lahkusuks“ ([Ap 28:22](#)). Kõik Rooma linna osad olid kristluse vastu. Kuid Jumala silmis oli linn lõikuseks valmis. Peagi pidid esile kerkima usklikud ja kogudused.

Paulus kasutas vangisoleku aega heal eesmärgil. Esiteks kuulutas ta evangeeliumi kõigile, kes tema juurde tulid (salmid [30, 31](#)). Kui lubame Jumalal meid kasutada, saab Ta meid isegi kõige hullemas olukorras kõige paremini kasutada. Paulus hoolitses selle eest, et igaüks, kes tema juurde tuli, lahkus sealt millegi uuega kristluse ja Jumala kohta.

Teiseks kasutas Paulus vaikset keskkonda, mis oli igasugustest häirivatest asjaoludest eemal, selleks, et kirjutada suurem osa Uue Testamendi kirjadest. Kirjad filiplastele, efeslastele, kolosslastele ja Fileemonile on kirjutatud Roomas viibimise ajal.

Paulus leidis end linna keskelt, mis oli küll nõudlik, kuid janunes Jumala Sõna järele. Järelikult oli ta oma eesmärgi saavutanud. „Nad määrasid Paulusele ühe päeva ja siis tuli tema juurde kotta veel rohkem inimesi. Neile ta seletas ja tunnistas hommikust õhtuni

Jumala riigist, veendes neid Jeesuse suhtes Moosese Seaduse ja Prohvetite põhjal.“
([Ap 28:23](#))

Kuigi Paulus jõudis Roomasse ahelates, täitis ta oma osa misjonärina. Meie ei pruugi tänapäeval olla ahelais ega trellide taga. Kuid probleemid, millega Paulus silmitsi seisis, katsumused, millest ta läbi tuli, ja sammud, mida ta oma eesmärkide saavutamiseks tegi, annavad meile jätkuvalt olulist teavet misjonitöö kohta nii üksikisikutena kui ka kogudusena.

VASTA

1. Missugused on mõned asjad, millest peame lahti saama, et efektiivselt Kristuse heaks töötada?
2. Kuidas tagas Jumal Pauluse turvalisuse isegi jahedas vangikongis?

Reede, 6. oktoober

Cassi Fitzpatrick (Lincoln, Nebraska, USA)

Uurimine. Kas söandad jagada?

[Fl 1:12–14](#)

KOKKUVÕTE

Pauluse ahelad tunnistasid tema usust Pühakirja ja Jumala lunastusplaani. „Enamik vendi Issandas on söandanud mu vangipõlve tõttu hakata veel suurema julgusega ja kartmatumalt rääkima Jumala sõna.“ ([Fl 1:14](#)) Paulus otsustas pidada kogetud ahelistust ja valu Jumala riigi ehitamise eeliseks. Jumal muutis Pauluse „ebaõnne“ õnneks. Ning see „on evangeeliumile tulnud pigem kasuks“ (salm [12](#)). Ta oli valmis järgima oma Loojat ja uskuma Isa plaani. Tal oli usk, et Jumal ei jäta teda kunagi maha ([5Ms 31:6](#)). See usk on innustanud inimesi kogu maailmas! Tema ahelad osutasid tema suurimaks varanduseks! Tänapäeval saab meie isiklik püsivus ja usk Jumala armastusse meie vastu meie raskustes tunnistada Tema armastusest ja väest aidata meid katsumustest läbi. Kas sa söandad jagada seda, mida aitab Jumal sul sinu elus võita? Kas sa söandad jagada Jumala päästekuulutust? Sul on võimalus midagi muuta. Kas sa söandad?

TEGEVUSED

- Kirjuta üles oma tunnistus ja märgi ära oma vaimuliku teekonna pöördepunktid, mis on sinu jaoks kõige tähtsamad olnud.
- Hoia kirjutatud tunnistus käepäevast ja otsi võimalusi jagada oma lugu nelja silma all või grupis.
- Uuri internetist või koguduses võimalusi, kuidas kuulutada evangeeliumi misjonireisil või kohalikus misjonitöös.
- Kutsu sõber välja ja küsi temalt tema isikliku teekonna kohta Jumalaga. See võib anda sõbrale võimaluse Jumala sõnumit jagada. Võib-olla on sul vaimulikaks julgustuseks just seda vaja kuulda!
- Joonista pilt palvena Jumalale. Kasuta värvipliiatseid ja tee see elavaks. Näita Jumalale, mis on sul südamel, ja missugused on sinu mõtted sellest, kuidas sa tahad olla Tema riigi tunnistaja.
- Tee pilt, mis tabab selle, mida sa teed Jumala sõnumi jagamiseks. See võib olla pilt sinu lemmikkohast misjonitöö tegemisel, Piibli materjalidest või kitarrist, mida kasutada muusikateenistuses. Ole loov! Postita oma pilt Instagrami või Facebooki: #CQdaretoshare.

LISALUGEMINE

[Mk 16:15–19](#); [Ps 96](#).

Ellen G. White, „Tervise teenistuses“, 42. peatükk ja orig lk 473; „Kristuse tähendamissõnad“, orig lk 339–341.